

Tento dokument slúži čisto na potrebu dokumentácie a inštitúcie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah

► **B** NARIADENIE (ES) č. 551/2004 EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

z 10. marca 2004

o organizácii a využívaní vzdušného priestoru v jednotnom európskom nebi (nariadenie o vzdušnom priestore)

(Text s významom pre EHP)

(Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 20)

Zmenené a doplnené:

Úradný vestník

		Č.	Strana	Dátum
► <u>M1</u>	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009 z 21. októbra 2009	L 300	34	14.11.2009

**NARIADENIE (ES) č. 551/2004 EURÓPSKEHO PARLAMENTU
A RADY**

z 10. marca 2004

**o organizácii a využívaní vzdušného priestoru v jednotnom
európskom nebi (nariadenie o vzdušnom priestore)**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 80 ods. 2,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽³⁾,

konajúc v súlade s postupom stanoveným v článku 251 zmluvy ⁽⁴⁾, na základe spoločného textu schváleného Zmierovacím výborom z 11. decembra 2003,

keďže:

- (1) Vytvorenie jednotného európskeho neba si vyžaduje harmonizovaný prístup k regulácii organizácie a využitia vzdušného priestoru.
- (2) V správe skupiny na vládnej úrovni o jednotnom európskom nebi z novembra 2000 bol vyjadrený názor, že vzdušný priestor by mal byť navrhnutý, regulovaný a strategicky riadený na európskom základe.
- (3) Oznámenie Komisie o vytvorení jednotného európskeho neba z 30. novembra 2001 vyzýva na štrukturálnu reformu, ktorá umožní vytvoriť jednotné európske nebo prostredníctvom postupne integrovanejšieho spravovania vzdušného priestoru a vývoja nových koncepcií a postupov riadenia letovej prevádzky.
- (4) Nariadenie (ES) č. 549/2004 Európskeho parlamentu a Rady z 10. marca 2004, (rámcové nariadenie) ⁽⁵⁾ stanovuje rámec pre vytvorenie jednotného európskeho neba.
- (5) V článku 1 Chicagskeho dohovoru o civilnom letectve z roku 1944 zmluvné strany uznávajú, že „každý štát má úplnú a výlučnú suverenitu nad vzdušným priestorom nad svojím územím“. Je v rámci tejto suverenity, aby členské štáty spoločenstva, podľa platných medzinárodných dohovorov, vykonávali právomoci verejného orgánu pri riadení letovej prevádzky.
- (6) Vzdušný priestor je spoločným zdrojom pre všetky kategórie užívateľov a všetci ho musia využívať pružne pri zaručení sprá-

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 103 E, 30.4.2002, s. 35.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 241, 7.10.2002, s. 24.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 278, 14.11.2002, s. 13.

⁽⁴⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 3. septembra 2002 (Ú. v. EÚ C 272 E, 13.11.2003, s. 316), spoločná pozícia Rady z 18. marca 2003 (Ú. v. EÚ C 129 E, 3.6.2003, s. 11) a stanovisko Európskeho parlamentu z 3. júla 2003 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku). Legislatívna rezolúcia Európskeho parlamentu z 29. januára 2004 a rozhodnutie Rady z 2. februára 2004.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 1.

▼B

vodlivosti a transparentnosti, pričom sa zohľadnia potreby ochrany a obrany členských štátov a ich záväzky v rámci medzinárodných organizácií.

- (7) Efektívne riadenie vzdušného priestoru je základom pre zvýšenie kapacity systému letových prevádzkových služieb pre optimálne uspokojovanie požiadaviek rôznych užívateľov a dosahovanie najpružnejšieho využívania vzdušného priestoru.
- (8) Aktivity Eurocontrolu dokazujú, že sieť tratí a štruktúra vzdušného priestoru sa nemôže skutočne rozvíjať v izolácii, pretože každý jednotlivý členský štát je integrálnym prvkom siete usporiadania letovej prevádzky v Európe (EATMN) vo vnútri, ako aj mimo spoločenstva.
- (9) Pre všeobecnú letovú prevádzku na trati v hornom vzdušnom priestore by sa mal vytvoriť postupne viac integrovaný prevádzkový vzdušný priestor a podľa toho by sa malo určiť rozhranie medzi horným a spodným vzdušným priestorom.
- (10) Európska horná letová informačná oblasť [European upper flight information region (EUIR)], zahrňujúca horný vzdušný priestor, za ktorý sú zodpovedané členské štáty v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, by mala uľahčiť spoločné plánovanie a uverejňovanie leteckých informácií, aby boli prekonané regionálne miesta zahltenia letovou prevádzkou.
- (11) Užívatelia vzdušného priestoru čelia nerovným podmienkam prístupu do vzdušného priestoru spoločenstva a slobody pohybu v ňom. Je to kvôli chýbajúcej harmonizácii v klasifikácii vzdušného priestoru.
- (12) Reštrukturalizácia vzdušného priestoru by mala byť založená na prevádzkových požiadavkách bez ohľadu na existujúce hranice. Spoločné všeobecné princípy pre vytvorenie jednotných funkčných blokov vzdušného priestoru by sa mali vyvíjať v dohode s Eurocontrolom a na základe jeho technického poradenstva.
- (13) Je dôležité dosiahnuť spoločnú, harmonizovanú štruktúru vzdušného priestoru vo vzťahu k tratiam a sektorom, aby bola súčasná a budúca organizácia vzdušného priestoru založená na spoločných princípoch a aby bol vzdušný priestor navrhnutý a spravovaný v súlade s harmonizovanými pravidlami.
- (14) Mala by sa efektívne uplatňovať koncepcia pružného využívania vzdušného priestoru. Je nevyhnutné optimalizovať využitie sektorov vzdušného priestoru, hlavne počas špičky pre všeobecnú letovú prevádzku a vo vzdušnom priestore s vysokou premávkou, spoluprácou medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o využitie týchto sektorov pre vojenské operácie a výcvik. Na tento účel je nevyhnutné rozdeliť vhodné zdroje na účinnú realizáciu koncepcie pružného využívania vzdušného priestoru pri zohľadnení civilné aj vojenské požiadavky.
- (15) Členské štáty by sa mali snažiť o spoluprácu so susednými členskými štátmi z hľadiska uplatňovania koncepcie pružného využívania vzdušného priestoru cez národné hranice.
- (16) Rozdiely v organizácii civilno-vojenskej spolupráce v spoločenstve bránia jednotnému a včasnému riadeniu vzdušného priestoru a zavádzaniu zmien. Úspech jednotného európskeho neba závisí na účinnej spolupráci medzi civilnými a vojenskými orgánmi bez toho, aby boli dotknuté výsadné práva a zodpovednosti členských štátov v oblasti obrany.
- (17) Uplatňovaním spoločných princípov a kritérií by mali byť chránené vojenské operácie a výcvik, kedykoľvek je ohrozené ich bezpečné a efektívne vykonávanie.
- (18) Mali by sa zaviesť primerané opatrenia na zvýšenie účinnosti riadenia toku letovej prevádzky, na podporu existujúcich prevádz-

▼B

kových jednotiek, vrátane centrálnej jednotky Eurocontrolu pre riadenie prepravného toku, aby bola zabezpečená účinnosť leto- vých operácií.

- (19) Je žiaduce uvažovať o rozšírení koncepcií platných pre horný vzdušný priestor na spodný vzdušný priestor, v súlade s časovým plánom a príslušnými štúdiami,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I VŠEOBECNE

Článok 1

Cieľ a rozsah pôsobnosti

1. V rozsahu pôsobnosti rámcového nariadenia sa toto nariadenie vzťahuje na organizáciu a využívanie vzdušného priestoru v jednotnom európskom nebi. Cieľom tohto nariadenia je podporiť koncepciu postupne integrovanejšieho prevádzkového vzdušného priestoru v rámci spoločnej dopravnej politiky a vytvoriť spoločné postupy pre návrh, plánovanie a riadenie, ktoré zabezpečia účinné a bezpečné vykonávanie riadenia letovej prevádzky.
2. Využívanie vzdušného priestoru bude podporovať prevádzku leto- vých navigačných služieb ako súdržného a jednotného celku v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004 z 10. marca 2004 o poskytovaní leto- vých navigačných služieb v jednotnom európskom nebi (nariadenie o poskytovaní služieb) ⁽¹⁾.
3. Bez toho aby bol dotknutý článok 10, toto nariadenie sa vzťahuje na vzdušný priestor v oblastiach ICAO EUR a AFI, v ktorom sú členské štáty zodpovedné za poskytovanie leto- vých prevádzkových služieb v súlade s nariadením o poskytovaní služieb. Členské štáty môžu toto nariadenie uplatňovať aj na vzdušný priestor, za ktorý sú zodpo- vedné v iných oblastiach ICAO pod podmienkou, že o tom informujú Komisiu a ostatné členské štáty.
4. Letové informačné oblasti, ktoré sa nachádzajú vo vzdušnom prie- store, na ktorý sa vzťahuje toto nariadenie, sa uverejnia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

KAPITOLA II ARCHITEKTÚRA VZDUŠNÉHO PRIESTORU

▼M1

Článok 3

Európska horná leto- vá informačná oblasť (EUIR)

1. Spoločenstvo a jeho členské štáty sa snažia o zriadenie a zo strany ICAO uznanie jediného EUIR. Na tento účel v záležitostiach, ktoré spadajú do právomoci Spoločenstva, predloží Komisia najneskôr do 4. decembra 2011 odporúčanie Rade v súlade s článkom 300 zmluvy.
2. EUIR bude usporiadaná tak, aby zahŕňala vzdušný priestor, za ktorý sú zodpovedné členské štáty v súlade s článkom 1 ods. 3, a môže zahŕňať aj vzdušný priestor európskych tretích krajín.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 10.

▼ **M1**

3. Zriadenie EUIR sa nedotýka zodpovednosti členských štátov za poverenie poskytovateľov letových prevádzkových služieb pre vzdušný priestor v ich právomoci v súlade s článkom 8 ods. 1 nariadenia o poskytovaní služieb.
4. Členské štáty si ponechajú svoju zodpovednosť voči ICAO v rámci geografických ohraničení horných letových informačných oblastí a letových informačných oblastí, ktoré im zverilo ICAO ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

*Článok 3a***Elektronické letecké informácie**

1. Bez toho, aby bolo dotknuté zverejňovanie leteckých informácií členskými štátmi, a spôsobom konzistentným s týmto zverejňovaním Komisia v spolupráci s Eurocontrolom zabezpečí dostupnosť vysoko kvalitných elektronických leteckých informácií, ktoré sú prezentované harmonizovaným spôsobom a vyhovujú požiadavkám všetkých príslušných používateľov, pokiaľ ide o kvalitu údajov a včasnosť.
2. Na účel odseku 1 Komisia:
  - a) zabezpečuje rozvoj infraštruktúry leteckých informácií v rámci celého Spoločenstva formou portálu elektronických integrovaných informácií s neobmedzeným prístupom pre zainteresované strany. Uvedená infraštruktúra zjednotí prístup k požadovaným údajom a poskytovanie požadovaných údajov, ktoré zahŕňajú, ale neobmedzujú sa na letecké informácie, informácie ohlasovní letových prevádzkových služieb (ARO), meteorologické informácie a informácie o riadení toku prevádzky;
  - b) podporí modernizáciu a harmonizáciu poskytovania leteckých informácií v najširšom zmysle v úzkej spolupráci s Eurocontrolom a ICAO.
3. Komisia prijme k tomuto článku podrobné vykonávacie predpisy v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 5 ods. 3 rámcového nariadenia.

*Článok 4***Pravidlá lietania a klasifikácia vzdušného priestoru**

Komisia v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 5 ods. 3 rámcového nariadenia prijme vykonávacie predpisy s cieľom:

- a) prijať príslušné ustanovenia o pravidlách lietania založené na ICAO štandardoch a odporúčaných postupoch;
- b) harmonizovať uplatňovanie klasifikácie vzdušného priestoru ICAO s príslušnými úpravami s cieľom zabezpečiť plynulé poskytovanie bezpečných a efektívnych letových prevádzkových služieb v rámci jednotného európskeho neba.

*Článok 6***Návrh riešenia a riadenie siete**

1. Funkcie siete riadenia letovej prevádzky (ATM) umožnia optimálne využívanie vzdušného priestoru a zabezpečia, aby používatelia vzdušného priestoru mohli prevádzkovať uprednostňované trajektórie, pričom sa zaisťujú maximálny prístup k vzdušnému priestoru a letovým navigačným službám. Tieto sieťové funkcie sú zamerané na podporu iniciatív na národnej úrovni a na úrovni funkčných blokov vzdušného

▼ **M1**

priestoru a realizujú sa spôsobom, ktorý rešpektuje oddelenie regulačných a prevádzkových úloh.

2. Aby sa dosiahli ciele uvedené v odseku 1 a bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov vo vzťahu k národným tratiam a štruktúram vzdušného priestoru, Komisia zabezpečí vykonávanie týchto funkcií:

- a) plánovanie európskej siete tratí;
- b) koordináciu obmedzených zdrojov v rámci leteckých frekvenčných pásiem využívaných všeobecnou letovou prevádzkou, obzvlášť rádiových frekvencií, ako aj koordináciu kódov odpovedača radaru.

Funkcie uvedené v prvom pododseku nezahŕňajú prijatie záväzných opatrení všeobecnej pôsobnosti alebo vykonávanie rozhodovacej politickej právomoci. Zohľadňujú návrhy vypracované na národnej úrovni a na úrovni funkčných blokov vzdušného priestoru. Vykonávajú sa v koordinácii s vojenskými orgánmi v súlade s dohodnutými postupmi týkajúcimi sa pružného využívania vzdušného priestoru.

Komisia môže po konzultácii s Výborom pre jednotné nebo a v súlade s vykonávacími predpismi uvedenými v odseku 4 zveriť Eurocontrolu alebo inému nezávislému a kompetentnému orgánu úlohy potrebné na vykonávanie funkcií uvedených v prvom pododseku. Tieto úlohy sa vykonávajú nezávislým a nákladovo efektívnym spôsobom v mene členských štátov a zainteresovaných strán. Podliehajú vhodnej správe, ktorá uznáva oddelenú zodpovednosť za poskytovanie služieb a reguláciu, pričom sa zohľadňujú potreby celej siete ATM a plne sa zapájajú používatelia vzdušného priestoru a poskytovatelia letových navigačných služieb.

3. Komisia môže pridať ďalšie funkcie do zoznamu funkcií uvedených v odseku 2 po riadnej konzultácii zainteresovaných strán z odvetvia. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 5 ods. 4 rámcového nariadenia.

4. Podrobné predpisy na vykonávanie opatrení uvedených v tomto článku, s výnimkou opatrení uvedených v odsekoch 6 až 9, sa prijímú v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 5 ods. 3 rámcového nariadenia. Uvedené vykonávacie predpisy sa týkajú najmä:

- a) koordinácie a harmonizácie procesov a postupov na zlepšenie efektívnosti správy leteckých frekvencií vrátane rozvoja zásad a kritérií;
- b) ústrednej funkcie koordinovať včasnú identifikáciu a riešenie potrieb frekvencií v pásmach pridelených európskej všeobecnej letovej prevádzke s cieľom podporiť plánovanie a prevádzku európskej siete leteckej dopravy;
- c) dodatočných funkcií siete stanovených v základnom pláne ATM;
- d) podrobných úprav kooperatívneho rozhodovania medzi členskými štátmi, poskytovateľmi leteckých navigačných služieb a funkcie riadenia siete pre úlohy uvedené v odseku 2;
- e) mechanizmov konzultácie príslušných zainteresovaných strán v procese rozhodovania na národnej i európskej úrovni a
- f) v rámci rádiového spektra prideleného všeobecnej letovej prevádzke Medzinárodnou telekomunikačnou úniou rozdelenia úloh a povinností medzi funkciu riadenia siete a národné orgány pre správu frekvencií, pričom sa zabezpečí, aby národné funkcie správy frekvencií naďalej plnili tie úlohy frekvencií, ktoré nemajú vplyv na sieť. V prípadoch, ktoré majú vplyv na sieť, spolupracujú národné orgány pre správu frekvencií s orgánmi zodpovednými za funkciu riadenia siete s cieľom optimalizovať využívanie frekvencií.

5. Aspekty koncepcie vzdušného priestoru iné ako tie, ktoré sú uvedené v odseku 2, sa riešia na národnej úrovni alebo na úrovni

▼ M1

funkčných blokov vzdušného priestoru. V procese tvorby koncepcie sa zohľadnia požiadavky a zložitosť leteckej dopravy, vnútroštátne plány výkonnosti alebo plány výkonnosti funkčných blokov vzdušného priestoru, pričom jeho súčasťou je aj úplná konzultácia, a to podľa potreby s príslušnými používateľmi vzdušného priestoru alebo príslušnými skupinami zastupujúcimi používateľov vzdušného priestoru a vojenskými orgánmi.

6. Členské štáty zveria Eurocontrolu alebo inému nezávislému a kompetentnému orgánu vykonávanie riadenia toku letovej prevádzky pod podmienkou, že bude podliehať príslušným opatreniam dohľadu.

7. Vykonávacie predpisy pre riadenie toku letovej prevádzky vrátane príslušných opatrení dohľadu sa vypracujú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 5 ods. 2 rámcového nariadenia a prijímajú sa v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 5 ods. 3 rámcového nariadenia s cieľom optimalizovať dostupnú kapacitu pri využívaní vzdušného priestoru a zlepšovať procesy riadenia toku letovej prevádzky. Tieto pravidlá sú založené na transparentnosti a efektívnosti, pričom zaručujú, že kapacita sa poskytuje pružne a včas v súlade s odporúčaniami Regionálneho navigačného plánu ICAO pre európsky región.

8. Vykonávacie predpisy pre riadenie toku letovej prevádzky podporujú operatívne rozhodnutia poskytovateľov letových navigačných služieb, prevádzkovateľov letísk a používateľov vzdušného priestoru a týkajú sa týchto oblastí:

- a) plánovanie letov;
- b) využívanie dostupnej kapacity vzdušného priestoru počas všetkých fáz letu vrátane pridelovania letiskových prevádzkových intervalov a
- c) používanie smerovania tratí pre všeobecnú letovú prevádzku, vrátane:
  - vytvorenia jednej publikácie pre organizáciu tratí a letovej prevádzky,
  - možností odklonenia všeobecnej letovej prevádzky od preťažených oblastí a
  - pravidiel prednosti týkajúcich sa prístupu všeobecnej letovej prevádzky k vzdušnému priestoru, a to najmä v obdobiach preťaženia a krízovej situácie.

9. Komisia pri vypracúvaní a prijímaní vykonávacích predpisov podľa potreby a bez toho, aby to malo vplyv na bezpečnosť, zohľadní súlad letových plánov a letiskových prevádzkových intervalov a potrebnú koordináciu s príslušnými regiónmi.

▼ B

KAPITOLA III

**PRUŽNÉ VYUŽÍVANIE VZDUŠNÉHO PRIESTORU
V JEDNOTNOM EURÓPSKOM NEBI**

Článok 7

Pružné využívanie vzdušného priestoru

1. Pri zohľadnení organizácie vojenských hľadísk, za ktoré sú zodpovedné, členské štáty zabezpečujú v jednotnom európskom nebi jednotnú koncepciu využívania pružného vzdušného priestoru opísaného organizáciou ICAO a rozvinutého Eurocontrolom, aby bolo uľahčené riadenie vzdušného priestoru a riadenie letovej prevádzky v rámci spoločnej dopravnej politiky.

▼B

2. Členské štáty každý rok podávajú Komisii správu o uplatňovaní koncepcie pružného využívania vzdušného priestoru v kontexte spoločnej dopravnej politiky, z hľadiska vzdušného priestoru, za ktorý sú zodpovedné.

3. Keď sa najmä na základe správy predloženej členskými štátmi ukáže, že je potrebné posilniť a harmonizovať uplatňovanie koncepcie pružného využívania vzdušného priestoru v jednotnom európskom nebi, prijímú sa v rámci spoločnej dopravnej politiky vykonávacie pravidlá v súlade s postupom podľa článku 8 rámcového nariadenia.

*Článok 8***Dočasné prerušenie**

1. V prípadoch, keď uplatňovanie článku 7 vyvolá vážne prevádzkové ťažkosti, môžu členské štáty dočasne prerušiť takéto uplatňovanie pod podmienkou, že o tom bez meškania informujú Komisiu a ostatné členské štáty.

2. Po zavedení dočasného prerušenia sa môžu vykonať úpravy pravidiel prijatých podľa článku 7 ods. 3 pre vzdušný priestor, za ktorý je (sú) zodpovedný(-é) príslušný(-é) členský(-é) štát(-y), v súlade s postupom podľa článku 8 rámcového nariadenia.

▼M1**▼B**

KAPITOLA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA*Článok 10***Preskúmanie**

V rámci pravidelného preskúmania uvedeného v článku 12 ods. 2 rámcového nariadenia Komisia zhotoví výhľadovú štúdiu o podmienkach budúceho uplatňovania koncepcií uvedených v článkoch 3, 5 a 6 na spodný vzdušný priestor.

Na základe záverov štúdie a na základe dosiahnutého pokroku Komisia najneskôr do 31. decembra 2006 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, doplnenú podľa potreby návrhom na rozšírenie uplatňovania týchto koncepcií na spodný vzdušný priestor, alebo na stanovenie ďalších krokov. V prípade, že sa predpokladá také rozšírenie, príslušné rozhodnutia by sa mali prednostne prijať pred 31. decembrom 2009.

*Článok 11***Nadobudnutie účinnosti**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.